

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31
สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
Innovative Leadership in Digital Era for School Administrator in Bangkok Metropolitan
Administration Prawet District Network School Cluster 31

อุไรลักษณ์ นิยมสุข

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mai: s66561802050@ssru.ac.th

ธดา สิทธิธาดา

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mai: thada.si@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเสนอแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 6 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2567 ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 6 คน 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 8 คน และ 3) ครูสายงานการสอน จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน ได้มาโดยวิธีหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 2) การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม 4) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 5) การบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) = .956

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research are as follow: 1) to study the level of Innovative Leadership in Digital Era for school Administrator in Bangkok Metropolitan Administration

Prawet District Network School Cluster 31 and 2) to study guidelines for innovative leadership in the digital era for school administrators in the same network School Cluster 31. The sample in this research were six schools in Innovative Leadership in Digital Era for school Administrator in Bangkok Metropolitan Administration Prawet District Network during the academic year 2024. The respondents consisted of 1) 6 school directors, 2) 8 deputy school directors, and 3) 118 teachers, totaling 132 participants. The sample size was determined using the Krejci and Morgan table. The key informants of interviews, which focused on proposing innovative leadership guidelines, 5 experts in digital-era educational leadership were selected based on predetermined criteria. Research instruments used questionnaires and interviews. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed using content. The results of the research were as follows: 1) the overall level of Innovative Leadership in Digital Era for school Administrator in Bangkok Metropolitan Administration Prawet District Network School Cluster 31 was at the highest level 2) The proposed guidelines for of Innovative Leadership in Digital Era for school Administrator in Bangkok Metropolitan Administration Prawet District Network School Cluster 31 include 5 key aspects: creating an innovative organizational atmosphere, vision for innovative change, creative thinking in innovation, participation and teamwork in innovation, and risk management in innovation, is in the same direction and has a positive correlation with statistical significance at the 0.01 level, with Cronbach's Alpha based on standardized items .956

Keywords: Innovative Leadership, Digital Era, School Administrator

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมาได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจนและในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศนอกจากนั้นศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อส่งเสริมทุนทางสถาบันของประเทศไทยในระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงอยู่ที่การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์โดยเร่งปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมมีการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นได้อย่างมีบูรณาการ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2566-2570, น.17-18) ภาวะผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร

สถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืนสามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง (จินทนา แสนสุข, 2559, น. 15)

ดังนั้นการจัดการนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารจัดการซึ่งการนำไปใช้จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยและบริบทต่าง ๆ อีกหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษาบุคลากร ทีมงานต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารที่นำมาใช้ สามารถปฏิบัติได้ถ่ายทอดเป็นและองค์กรหรือสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในการรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานครว่าอยู่ระดับใดเพื่อเสนอเป็นแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานครให้กับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

- 1) แนวทางพัฒนาบทบาทการศึกษาต่อการ เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลสู่ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (กิตติพิชญ์ วรโชติสุพัฒภาคิน, 2562)
- 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ขวัญชนก โตนาค, 2556)
- 3) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครู (จีราภา ประพันธ์พัฒน์, 2560)
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 (ถนอมวรรณ ช่างทอง, 2562)
- 5) Toward digital citizenship: Examining factors affecting participation and involvement in the Internet society among higher education students (Al-Zahrani, A., 2015)

6) Digital Citizenship education handbook. Retrieved from <https://rm.coe.int/16809382f9> (Council of Europe, 2019)

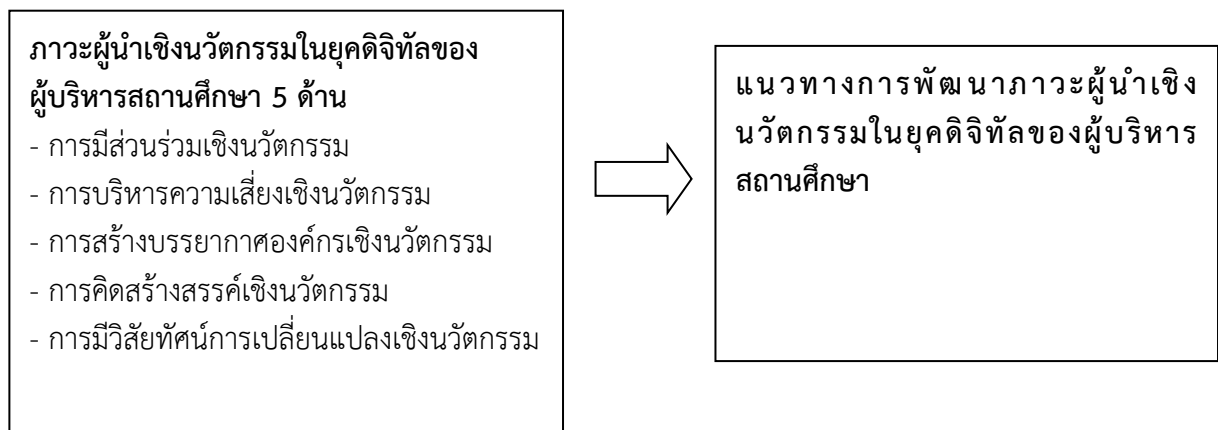
7) The Role of Educational Leaders in the Development of Student’s Technology Use and Digital Citizenship (Fatih Baydar, 2022)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครประจำปีการศึกษา 2567 มีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 6 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2567 ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 6 คน 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 8 คน และ 3) ครูสายงานการสอน จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครรวมทั้งสิ้น 132 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับการเสนอแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานครโดยสัมภาษณ์ตามตัวแปรรวมทั้งหมด 5 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ของการศึกษาได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.04) และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.07) รองลงมาคือด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.07) ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.08) ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมเชิง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.06) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.08)

2. แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมในการศึกษา มีการให้รางวัลแก่ครูเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มีการประสานหน่วยงานหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาพัฒนาครูให้มีเทคนิคในการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศองค์กรและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้และทักษะด้านการทำงานที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

2) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ดังนี้ ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อทุกภาคส่วนของสังคม การเป็นผู้นำจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำเชิงนวัตกรรมคือ การมีวิสัยทัศน์ที่สามารถ

นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ผู้นำต้องสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้แก่ครู บุคลากรและนักเรียนอย่างชัดเจน สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนวัตกรรมซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางหลักได้

3) ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้น เปิดรับสิ่งใหม่และความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคดิจิทัลมาปรับใช้กับการ บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระทางความคิดในการวางแผนการทำงานจนสามารถคิด พัฒนานำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงานและการเรียนรู้จนเกิดเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพได้ มีการสำรวจข้อมูลและความต้องการของครูเพื่อนำไปประกอบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ รวมถึงมีการพัฒนาและขับเคลื่อนงานด้วยการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา

4) ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะของครูเปิดโอกาสให้ครูได้สร้างสรรค์ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาในการส่งเสริมให้ครูมี ส่วนร่วมในการคิดวางแผนหรือร่วมทำงานในสถานศึกษาและเน้นการทำงานเป็นทีมของครู

5) ด้านการบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ในยุคดิจิทัลที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่สามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรมไม่เพียงแต่เป็นการลดผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงเท่านั้น แต่ยังเป็น การเปลี่ยนความเสี่ยงให้เป็นโอกาสในการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าและทันสมัย ผู้นำต้องมองเห็นความเสี่ยงในเชิงรุก ไม่ใช่รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข มีการพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงแบบดิจิทัล (Digital Risk Management System)

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.04) และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.07) รองลงมาคือด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.07) ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.08) ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมเชิง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.06) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.08) เนื่องจากปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นความท้าทายอย่างมากของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมองเห็นโอกาสและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาจนเกิดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและนำนวัตกรรมการศึกษานั้นมาปรับใช้กับการบริหารจนสามารถพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัลในปัจจุบันจนเกิดเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพได้ สอดคล้องกับ ต้องลักษณะ บัญธรรม (2559) ที่ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งของทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน ซึ่งผู้นำทางการศึกษาที่สามารถใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาได้ดี จะมีประสิทธิภาพในการทำให้เกิด

พลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพได้เช่นกัน และสอดคล้องกับ แพม สตีเกอร์ (Pam Steager อ้างถึงใน โสภิตา วีรกุล เทวัญ, 2561, น. 77) ที่สรุปว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อาทิ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม การสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรมนั้นคือสิ่งที่จำเป็นต่อการเติบโตของความเป็นพลเมืองดิจิทัลในระบบการศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งมีการสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ในสถานศึกษาให้พร้อมต่อการใช้งานซึ่งพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวส่งผลต่อการรับรู้ของครู สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุวิมล ต้นสิงห์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชดาพร หวานสนิท และพรพรรณ ฝุดเกตุ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ผลการวิจัย พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563, น. 13) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการกระตุ้น หรือโน้มน้าวใจให้บุคคลวิเคราะห์บริบทแวดล้อมของสถานศึกษา จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและ อุปสรรค มากำหนดวิสัยทัศน์ และนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของสถานศึกษา

ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชวพร ธรรมานิตยกุล (Chawaporn Dhamanitayakul, 2562) ที่ว่าการ คิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นพลเมืองดิจิทัล และสอดคล้องกับ สภาแห่งยุโรป (Council of Europe, 2019) ที่กำหนดหัวข้อที่ส่งผลต่อการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพไว้ 10 ประการ โดยหนึ่งในนั้นคือความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็น ความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างจากเดิม

ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ รชวิทย์ หล่อศรีศุภชัย (2562, น. 8) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม เป็นการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมใน องค์การ สนับสนุนให้สมาชิกในทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน สนับสนุนกับ ฟังพากับ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รวมถึงสร้างให้เกิดความเชื่อใจไว้วางใจซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิกของทีมงาน เกิดความยึดเหนี่ยวกันภายในกลุ่ม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม นอกจากนี้ผู้นำต้องจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานอย่างเพียงพอ ส่งเสริมให้ทีมงานนำนวัตกรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของงาน

ด้านการบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564 น. 6) การบริหารความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิด ความเสียหายจากการทำงานที่อาจเกิดขึ้นให้มีผลน้อยที่สุดและอยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ รวมทั้งวางมาตรฐานการรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์นอกเหนือจาก แผนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา

สรุป

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.04)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า แนวแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังกล่าวข้างต้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการนวัตกรรมของสถานศึกษาให้เหมาะสม สามารถขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี งานวิจัยนี้จึงได้เสนอแนะแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 31 สำนักงานเขตประเวศ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดทั้งต่อองค์กรและประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
 - 1.1 การนำไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการจัดการนวัตกรรมภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด
2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ
 - 2.1 สถานศึกษาสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานตามขอบข่ายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพิชญ์ วรโชติสุขพัฒนาคิน. (2562). แนวทางพัฒนาบทบาทการศึกษาต่อการ เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลสู่ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 15(2), 327-341.
สืบค้นจาก [https://edu.buu.ac.th/vesd/PDF62-2/a25622\[334-348\].pdf](https://edu.buu.ac.th/vesd/PDF62-2/a25622[334-348].pdf)
- ขวัญชนก โตนาค. (2556). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จันทนา แสนสุข. (2559). ภาวะผู้นำ Leadership. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.

- จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (ปริญญาโท วิทยาศาสตรบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 7(1), 217-226.
- ณิชดาพร หวานสนิท และพรรณี ผุดเกตุ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 127-141.
- ถนอมวรรณ ช่างทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาและ ความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุ ราษฎร์ธานีเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โสภิตา วีรกุลเทวัญ. (2561). **เท่าทันสื่อ: อำนาจในมือพลเมืองดิจิทัล**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสื่อเด็กและ เยาวชน.
- Al-Zahrani, A. (2015). Toward digital citizenship: Examining factors affecting participation and involvement in the Internet society among higher education students. **International Education Studies**, 8(12)
- Chawaporn Dhamanitayakul. (2019). Conceptualizing Digital Citizenship for Digital Natives in Thailand. **Journal of Communication Arts Review**, 23(3), 60-73.
- Council of Europe. (2019). **Digital Citizenship education handbook**. Retrieved from <https://rm.coe.int/16809382f9>
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing** (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Fatih Baydar. (2022). **The Role of Educational Leaders in the Development of Student's Technology Use and Digital Citizenship**. Retrieved from <https://www.mojet.net/files/Uploads/Articles/3-367.pdf>